

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี

๒๕๖๑

การละเลยไม่ดำเนินการกับปัญหุกฎพื้นที่คลองสาธารณะ

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนโดยสรุปว่า ผู้ร้องเรียนและผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านได้ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอให้แก้ไขปัญหาน้ำท่วมหมู่บ้าน อันเนื่องมาจากการถมคลองสาธารณะ ซึ่งทางจังหวัดจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแห่งหนึ่ง และแขวงทางหลวงดำเนินการแจ้งความดำเนินคดีกับผู้บุกรุกพื้นที่ถมคลองสาธารณะที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบ และให้แขวงทางหลวงฯ แจ้งให้เอกชนดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการทำทางเชื่อมให้ถูกต้องตามแบบที่ขออนุญาต อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้คลองสาธารณะกลับคืนสู่สภาพเดิม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมอย่างต่อเนื่อง

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่รับผิดชอบพื้นที่ ได้ตรวจสอบรายชื่อประชาชนที่รุกล้ำถมคลองสาธารณะ เพื่อเตรียมดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนหน่วยงานที่ดูแลทางหลวงตรวจสอบพบผู้ละเมิดทำทางเชื่อมเพื่อเข้า-ออก ที่ดินของประชาชนผิดกฎหมาย จึงตักเตือนและขอให้รื้อถอน ทำลาย ขนย้ายออกไปจากเขตทางหลวง แต่ผู้ขออนุญาตมิได้ดำเนินการแก้ไข จึงแจ้งความกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้มงวดต่อผู้ประกอบการที่ขออนุญาตถมดินจะต้องไม่ขวางทางน้ำ หากฝ่าฝืนต้องรีบแก้ไขทันที ซึ่งอยู่ระหว่างการทำป้ายเตือน หากพบผู้บุกรุกจะประสานกับโครงการชลประทาน ให้รับดำเนินการรื้อถอนทันที ส่วนปัญหาน้ำท่วมขัง หน่วยงานได้แก้ไขปัญหามาโดยตลอด เช่น วางท่อเพิ่มเติมจากเดิมรวมถึงบริเวณหน้าหมู่บ้านผู้ร้องเรียน รวมทั้งขุดลอกวัชพืชและดิน สำหรับผู้ที่ขออนุญาตที่ยังฝ่าฝืนเงื่อนไขการอนุญาต นั้น สำนักงานทางหลวงที่รับผิดชอบพื้นที่ได้กำชับหน่วยงานใต้บังคับบัญชาดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายอย่างเคร่งครัดต่อไป

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินไปแสวงหาข้อเท็จจริงในพื้นที่ตามคำร้องเรียน และร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญา ผลจากการประชุม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาที่รับผิดชอบประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจและวิเคราะห์ปริมาณน้ำจากต้นทางถึงปลายทางว่ามีปริมาณเท่าใด และปรับแก้ส่วนที่มีการวางท่อระบายน้ำให้ถูกต้องตามแบบที่ได้ขออนุญาตไว้ เพื่อมิให้เกิดขวางทางน้ำจนเป็นเหตุให้เกิดน้ำท่วมกระทบต่อประชาชน

๒. สำนักงานที่ดินตรวจสอบพื้นที่ที่มีการบุกรุกถมคลองเป็นระยะทางกว่า ๑๐๐ เมตร ขนานแนวคลอง ว่าเป็นของบุคคลใดได้รับอนุญาตโดยถูกต้องหรือไม่

๓. โครงการส่งน้ำที่รับผิดชอบมีหนังสือแจ้งไปยังผู้บุกรุกว่าจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย เนื่องจากได้ออกประกาศให้ผู้บุกรุกรื้อถอนตามกำหนดเวลา ๓๐ วัน และครบกำหนดแล้ว แต่ผู้บุกรุกไม่ดำเนินการแก้ไข

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการขุดลอกคลองระบายน้ำและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำคลองระบายน้ำ

๕. อำเภอก และสำนักงานที่ดินสนับสนุนการตรวจสอบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และรายชื่อผู้ครอบครองที่ดิน กรณีที่ทราบชื่อผู้ครอบครองแล้วแต่ยังไม่แน่ชัดว่าผู้ใดเป็นผู้บุกรุก ให้ใช้วิธีปิดประกาศแจ้งให้ผู้บุกรุกดำเนินการแก้ไข ณ บริเวณพื้นที่ที่พบการบุกรุก ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานที่ดิน

๖. ให้แนวทางหลวงที่รับผิดชอบพื้นที่ ดำเนินการแจ้งให้ผู้บุกรุกปรับปรุงแก้ไขทางเชื่อมให้ถูกต้องตามแบบที่ขออนุญาตไว้แล้ว ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ พร้อมทั้งตรวจสอบและวางแผนป้องกันพื้นที่บุกรุกมิให้แผ่ขยายออกไปเป็นวงกว้าง เนื่องจากพบว่าบริเวณฝั่งตรงข้ามกับหมู่บ้านของผู้ร้องเรียน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแนวทางหลวงดังกล่าว เริ่มมีการบุกรุกเกิดขึ้นโดยการถมคลองทำทางเชื่อม และวางท่อระบายน้ำไม่ถูกต้อง

ต่อมา ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับรายงานผลการดำเนินการแก้ไขปัญหามาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประสานความร่วมมือในการสำรวจและวิเคราะห์ปริมาณน้ำจากต้นทางถึงปลายทาง และปรับแก้ส่วนที่มีการวางท่อระบายน้ำให้ถูกต้องตามแบบที่ขอไว้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำเครื่องจักรทำการขุดลอกคลองระบายน้ำจากปลายคลองลงแม่น้ำสายใหญ่เรียบร้อยแล้ว และได้มีการวางท่อระบายน้ำเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้มีหนังสือแจ้งเตือนไปยังผู้บุกรุกว่ารัฐจำเป็นต้องใช้มาตรการทางกฎหมายหากยังไม่ดำเนินการรื้อถอนหรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ในการนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านที่ผู้ร้องเรียนอาศัยอยู่ เข้าตรวจสอบพื้นที่ตามคำร้องเรียน ซึ่งทุกฝ่ายมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญห โดยเฉพาะผู้ร้องเรียนที่ไม่พอใจในข้อร้องเรียนต่อไป และได้มีหนังสือแสดงความขอบคุณมายังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหการบุกรุกคลองสาธารณะมาอย่างต่อเนื่อง โดยตรวจสอบรายชื่อผู้ที่บุกรุกเพื่อจะได้ดำเนินการทางกฎหมายกับบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งมีหนังสือเตือนผู้ที่บุกรุกคลองสาธารณะให้ดำเนินการให้ถูกต้องแล้ว หากฝ่าฝืนจะได้ดำเนินการแจ้งความดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวต่อไป ซึ่งได้ดำเนินคดีกับผู้บุกรุกบางส่วนแล้ว นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนดำเนินการวางท่อระบายน้ำเพิ่มเติมจากเดิม และขุดลอกคลองมิให้ตื้นเขิน พร้อมทั้งวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในระยะยาว

อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงจากการลงพื้นที่ตรวจสอบ พบว่า ในพื้นที่ดังกล่าว มีการบุกรุกถมคลองสาธารณะ และทำทางเชื่อมไม่ถูกต้องเป็นบริเวณกว้าง และมีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายออกไป ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงกำชับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดส่องดูแลและควบคุมมิให้มีการบุกรุกพื้นที่คลองสาธารณะ รวมทั้งให้ดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำการฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สาธารณะ และเป็นการขจัดหรือระงับความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร้องเรียนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบุกรุกดังกล่าว

เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนและประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการบุกรุกคลองชลประทานและคลองสาธารณะ

เรื่องที่ ๕

การแก้ไขปัญหาในการวางท่อระบายน้ำริมถนน

ผู้ร้องเรียนได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากได้รับความเดือดร้อนจากการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องละเลยไม่ดำเนินการวางท่อระบายน้ำริมถนนบริเวณหน้าบ้านของผู้ร้องเรียน ทำให้เกิดน้ำท่วมขังบริเวณดังกล่าวเป็นประจำ ในขณะที่มีการวางท่อระบายน้ำบริเวณริมถนนหน้าบ้านของประชาชนในละแวกใกล้เคียงกัน รวมทั้งไม่ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมท่อระบายน้ำที่บริเวณข้างบ้านของผู้ร้องเรียนซึ่งมีสภาพผุพัง ทำให้มีน้ำขังและกลายเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงและเชื้อโรค